

Summary

Before the restoration of the south forecourt at Bučovice Chateau (Vyškov District) in 2021, three test pits were archaeologically investigated. The excavation yielded earlier levels of courtyard paving, and the possible foundations for a fountain (Fig. 33).

Hynek Zbranek

Čejč (okr. Hodonín)

„Bílá hlína“, parc. č. 3065/1.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9328056N, 16.9508500E

Během předstihového průzkumu na trase VTL plynovodu Moravia (lokality 02/12) bylo v roce 2021 odkryto sídliště ze střední doby hradištní. Prozkoumáno bylo celkem pět chat s podlahou zahloubenou pod úroveň terénu (obr. 34, 35). Ve většině z nich se více či méně dochovala destrukce kamenné pece/krbu, nosnou konstrukcí střechy pak dokládají sloupové jámy umístěné po obvodu. Na jednu z chat s krbem byla napojena dvě další otopná zařízení kruhového půdorysu. Dno prvního tvořila kumulace drobných kamenů, v dalším se pak nacházely dvě vrstvy plochých kamenů. V zásypu jedné z chat byla nalezena celá lidská lebka.

Na sídlišti byly dále zkoumány menší zahloubené objekty neznámého účelu. Některé z nich byly při okrajích vypálené, a je tedy možné, že se mohlo jednat o menší otopná zařízení/píčky.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

During a rescue excavation conducted in 2021 on the route of the Moravia high-pressure gas pipeline in Čejč (Hodonín District), the Middle Hillfort period settlement with pit houses was examined (Fig. 34, 35).

Ivan Čížmář, Michal Přichystal

Obr. 34. Čejč. Zahloubená chata ze střední doby hradištní se zbytky otopného zařízení. Foto I. Čížmář.

Fig. 34. Čejč. The Middle Hillfort period pit house with the remains of the stone oven. Photo by I. Čížmář.

Obr. 35. Čejč. Zahloubená chata ze střední doby hradištní obklopená soustavou otopných zařízení a předpevních jam. Foto M. Přichystal.

Fig. 35. Čejč. The Middle Hillfort period pit house surrounded by a set of stone ovens and oven pits. Photo by M. Přichystal.

Čejč (okr. Hodonín)

„Kapánsko“/„Rakvická“, parc. č. 3114.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -575674.55, -1193190.69; -575965.22, -1192853.16; -575657.58, -1193172.43; -575947.32, -1192831.83

V průběhu roku 2021 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předstihový výzkum před plánovanou výstavbou VTL plynovodu Moravia v polní trati „Kapánsko“, respektive „Rakvická“. V rámci skryté plochy o rozloze zhruba 1,21 ha bylo objeveno celkem 308 zahloubených objektů, z nichž dva bylo možné na základě získaného materiálu datovat do raného středověku. V prvním případě se jednalo o základy menšího domu čtvercového půdorysu s podlahou částečně zapuštěnou do úpatí příkrého svahu zvedajícího se nad pravým břehem

Obr. 36. Čejč. Chata s vrstvou zvířecích kostí. Foto M. Přichystal.

Fig. 36. Čejč. A pit house with a layer of animal bones. Photo by M. Přichystal.

bezejmenné občasné vodoteče, která ústí do rybníka Čejč. Stavba byla opatřena po obvodu kůlovou konstrukcí a v jednom z rohů kamenným otopným zařízením. Zajímavostí bylo překrytí jihozápadní třetiny jejího dna vrstvou zvířecích kostí (obr. 36). Druhým objektem, situovaným na rozhraní svahu a plochého temene návrší asi o 70 m dále na jihovýchod, byla hluboká zásobní jáma hruškovitého profilu. Těsně nad prohnutým dnem ležela v nerituální pozici na břiše lidská kostra s odseknutým týlem lebky a vstřelem od šipky ve spánku. Za jejími zády a u chodidel byly navíc objeveny kosterní pozůstatky tří menších zvířat, nejspíše psů (obr. 37). Popis podobného deponování lidských a zvířecích ostatků v zásobních jámách máme i z dalších soudobých sídlišť na Moravě (Měřínský 1984; Drozdová, Šedo 2004; Benech 2021), přičemž nejčastěji se uvažuje o nábožensko-rituální (symbolické oběti) nebo praktické interpretaci (mrchoviště).

Měřínský, Z. 1984: Sídlištní objekty, jámy, kůlové jamky a žlábký prozkoumané při výzkumu velkomoravského pohřebiště u Velkých Bílovic (okr. Břeclav). *Archaeologia historica* 9, 39–64.

Summary

In 2021, 308 subsurface features were discovered in Čejč (Hodonín District), two of which could be dated to the early medieval period. Part of the bottom of one feature was covered with a layer of animal bones (Fig. 36). The second feature was a deep storage pit with a pear-shaped profile and containing a human skeleton. The back of its skull was cut off and the temple had been hit by an arrowhead. There were the skeletons of three dogs at the bottom of the pit (Fig. 37).

Michal Přichystal

Obr. 37. Čejč. Lidský skelet a zvířecí ostatky v zásobní jámě. Foto I. Čížmář.
Fig. 37. Čejč. A human skeleton and animal remains in a storage pit. Photo by I. Čížmář.

Literatura

Benech, J. 2021: Včasnostředověké sídlisko v Brně-Medlánkách.

Přehled výzkumů 62(2), 23–78. DOI: 10.47382/pv0622-04.

Drozdová, E., Šedo, O. 2004: Úvodní informace o objektu 6/86 s pohozenými lidskými a zvířecími kostrami z doby velkomoravské v Letonicích. In: V. Hašek, R. Nekuda, M. Ruttkay (eds.): *Ve službách archeologie V. Sborník k sedmdesátinám RNDr. Emanuela Opravila, CSc.* Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Geodril Brno, Archeologický ústav SAV Nitra, 223–235.

Čejč (okr. Hodonín)

U Čejčského rybníka.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9300272N, 16.9545897E

Obr. 38. Čejč. Zahloubená chata se zbytky otopného zařízení. Foto R. Bíško.
Fig. 38. Čejč. A pit house with the stone oven remains. Photo by R. Bíško.

Obr. 39. Čejč. Zásobní jáma s nálezem kamenného žernovu. Foto R. Bíško.
Fig. 39. Čejč. A storage pit with a stone quern. Photo by R. Bíško.